

avvanz bl-istrumenti finanzjarji tal-FSIE

II-Fond Soċjali Ewropew

Strumenti finanzjarji

Strumenti Finanzjarji ko-finanzjati mill-Fond Soċjali Ewropew huma modi sostenibbli u effiċjenti sabiex wieħed jinvesti fit-tkabbir u fl-iżvilupp tal-persuni u tal-abbiltajiet tagħhom b'tali mod li jiġu promossi x-xogħol u l-miri tal-inklużjoni soċjali madwar l-UE. Dawn jistgħu jappoġġjaw firxa wiesgħa ta' objettivi ta' żvilupp għall-benefiċċju ta' varjetà wiesgħa ta' riċevituri bil-potenzjal li l-fondi jerġgħu jiġu wżati għall-investimenti ulterjuri.

Il-Fond Soċjali Ewropew (FSE), wieħed mill-Fondi Strutturali u ta' Investment Ewropej, jimmira li jsaħħaħ ix-xogħol u l-opportunitajiet aktar ġusti għal kulhadd. Huwa l-għodda primarja tal-Unjoni Ewropea f'dak li għandu x'jaqsam ma' għajnuna biex persuni jsibu xogħol (jew xogħol aħjar), biex persuni żvantaġġati jintegraw fis-soċjetà u biex jiġu żgurati opportunitajiet aktar ġusti fil-ħajja għal kulhadd. Dan iseħħ billi jsir investment fuq nies Ewropej u l-ħiliet tagħhom – jaħdmu jew qiegħda, żgħar jew kbar.

Il-FSE għandu baġit globali ta' €86 biljun għal perjodu bejn l-2014-2020. Dan l-appoġġ huwa mmirat għall- 15-il miljun persuna kull sena biex jidhlu fis-suq tax-xogħol jew biex itejbu l-abbiltajiet tagħhom biex isibu xogħol fil-futur jew għall-integrazzjoni soċjali aħjar ta' ċertu individwi fi żvantaġġ.

L-appoġġ tal-FSE jista' jiġi provdut permezz ta' għotjiet u, jizjed dejjem aktar, permezz ta' strumenti finanzjarji.

Bejn l-2007-13, total ta' 49 strument finanzjarju, primarjament limitati għall-appoġġ lill-SMEs, ġew implimentati f'7 Stati Membri sabiex jiffinanzjaw interventi tal-FSE. Il-bidu modest indika li l-partijiet ikkonċernati tal-FSE kienu nieqsa mill-esperjenza milli jużaw dawn l-istrumenti u mhumiex daqstant imdorrija jħaddmu l-mekkaniżmi tas-suq, iżda dan jimplika wkoll potenzjal kbir li wieħed jindirizza b'mod effettiv, kwistjonijiet soċjali billi juża fondi riċiklati.

Strumenti finanzjarji

- huma mistennija li jiġu mħallsa lura;
- huma rotanti i.e. il-fondi mħallsa lura jerggħu jintużaw għal darboħra fl-istess zona;
- huma addattati għall-proġetti finanzjarjament vijabbli, i.e. dawk li huma mistennija li jiġġeneraw biżżejjed qligħ jew tfaddil sabiex jitħallas lura l-appoġġ li ġie mirċievi;
- huma mfassla biex jattrattaw ko-investment minn sorsi oħra, li jinkludu investment privat, biex jizdied l-ammont ta' fondi disponibbli f'setturi/oqsma partikolari fejn hemm problemi fl-aċċess għall-finanzi;
- jistgħu jieħdu l-forma ta' self, garanziji jew ekwitajiet;
- jistgħu wkoll jappoġġjaw żvilupp tat-tip 'Supply-side', billi jikkontribwixxu għall-iżvilupp tas-suq;
- jistgħu jiġu wżati b'mod komplimentari mal-għotjiet; u
- jistgħu jkunu amministrati minn banek nazzjonali jew reġjonali, organizzazzjonijiet internazzjonali bħal m'huwa l-Bank Ewropew għall-Investment jew l-Fond Ewropew għall-Investment, minn intermedjarji finanzjarji, u (għas-self u garanziji biss) minn awtoritajiet manigjerjali.

Bejn l-2014-2020, bir-rikonoxximent tal-vantaġġi tal-istrumenti finanzjarji, l-użu tagħhom ser jiġi estiż **għall-oġettivi tematiċi kollha** u huwa mistenni li jintensifika aktar minħabba l-għażliet tal-implimentazzjoni imtejba u aktar flessibbli.

Strumenti finanzjarji jisgħu jiġu ko-finanzjati mill-FSE sabiex **jappoġġjaw l-prijoritajiet tal-investment kif deskritti fil-programmi operazzjonali tal-FSE** mill-Istati Membri u mir-reġjuni, provdut li dawn jindirizzaw l-**vojt identifikat fis-suq**, i.e. oqsma ta' attività fejn il-banek mhumiex lesti li jsellfu u/jew fejn is-settur privat mhux lest li jinvesti. Per eżempju, fejn ma jkunx hemm biżżejjed finanzjament disponibbli għall-individwi sabiex jibdeu impriżi mhux kummerċjali, fejn is-suq mhux jissupplixxi biżżejjed kapital lill-SMEs/negozji ġodda jew fejn gruppi ta' individwi spostati/ komunitajiet huma fil-bżonn ta' fondi jew integrazzjoni mill-ġdid lura fl-edukazzjoni jew fis-swieq tax-xogħol.

Strumenti finanzjarji jistgħu għalhekk jikkontribwixxu għall-kisba ta' dawn l-ob-
jettivi tematiċi tal-FSE li ġejjin:

- promozzjoni tax-xogħol u appoġġ lill-mobiltà tas-suq tax-xogħol;
- investiment fl-edukazzjoni, ħiliet u edukazzjoni tul il-ħajja;
- promozzjoni tal-inklużjoni soċjali u ġlied kontra l-faqar; u
- titjib fil-kapaċità istituzzjonali u amministrazzjoni pubblika effiċjenti.

**Firxa wiesgħa ta' strumenti finanzjarji appoġġjati mill-FSE jistgħu potenzjalment
jiġu implimentati:**

- **Self**, li jista' jkun disponibbli fejn ma jkun hemm ebda wieħed ieħor offrut kummerċjalment (eż. mill-banek), jew jista' jkun b'termini ferm aħjar minn dawk kummerċjali (eż. b'rati ta' interess aktar baxxi, perjodi ta' ħlas lura itwal, jew b'anqas kollateral meħtieġ). Għaldaqstant, self jista' jingħata lill-individwi sabiex jvaraw l-intraprizi tagħhom jew sabiex jieħdu aktar taħriġ, lill-intraprizi soċjali, jew lill-istituzzjonijiet li jaħdmu ma' komunitajiet marġinalizzati – eż. ċittadini spustati f'pajjiżi tat-tielet dinja – sabiex nintegrawhom b'mod aħjar fl-istruttura soċjali Ewropea.
- **Mikrokrediti**, li huma bħas-self iżda f'forma ferm iżgħar jsiru għall-persuni li xi kultant jiġu esklużi mis-servizzi finanzjarji, ħafna drabi jiġu provduti għal perjodu qasir ta' żmien u mingħajr jew bi ftit kollateral meħtieġ. Eżempji jistgħu jinkludu proviżjoni ta' self għall-intraprizi soċjali jew għall-impreditori li għadhom żgħar jew lill-individwi qiegħda talli kisbu taħriġ speċjalizzat b'hekk itejbu l-prospetti tal-impjiegi tagħhom.
- **Garanziji**, fejn tingħata assigurazzjoni lil min ikun qed jislef, li l-kapital tagħhom ser ikun mħallas lura jekk min issellef jonqos milli jħallas is-self. Għaldaqstant, impreditori li għadhom żgħar, jew intraprizi soċjali li jimmiraw li jindirizzaw persuni ta' ċertu età/li ilhom qiegħda għal żmien twil iżda m'għandhomx is-sostenn finanzjarju neċessarju, jistgħu jiġu appoġġjati permezz tal-garanziji ko-finanzjati mill-FSE, b'hekk jinħoloq aktar xogħol fl-ekonomija.
- **Ekwiżità**, fejn il-kapital jiġi investit bħala korrispettiv għall-pussess totali jew parzjali ta' ditta; l-investitur ekwu jista' jassumi xi kontroll manijerjali tad-ditta u jista' jaqsam il-profitti tad-ditta. L-ekwiżità tista' tiġi investita fi stadji differenti fiċ-ċiklu tal-ħajja ta' negozju, iżda ekwiżità sostnuta pubblika-

ment hija l-aktar waħda użata bħala kapital fi stadju bikri għall-finanzjamenti inizjali jew għal dawk li għadhom qed jiftħu (inkluż il-kapital tar-riskju). L-ekwità hija aktar probabbli li tkun relevanti għall-ditti b'riskju għoli jew bi tkabbir potenzjalment għoli, kif ukoll għall-organizzazzjonijiet lokali iżgħar, per eżempju dawk li joħolqu xogħolijiet ġodda u sostenibbli jew dawk li jip-pilotaw l-innovazzjoni finanzjarja sabiex jippremjaw lill-organizzazzjonijiet soċjali li jwasslu eżiti soċjali ta' valur jew dawk li huma ffukati fuq teknoloġiji innovattivi biex isolvu problemi soċjali evidenti.

Strumenti finanzjarji jistgħu jiġu offruti wkoll flimkien ma' għotjiet u forom oħra ta' assistenza. Ħafna drabi huwa neċessarju li tiġi mtejjba l-prontezza tal-investment bħala pre-rekwiżit sabiex jatratta fondi ta' investment. Konsulenti u tipi oħra ta' appoġġ jistgħu jiġu mogħtija permezz tal-FSE.

Huwa possibbli wkoll li wieħed jikkontribwixxi riżorsi tal-FSE ma' strumenti finanzjarji mħaddma fuq il-livell tal-UE, bħal dawk li jippromwovu l-mikrofinanzi u l-intraprenditorija taħt il-programm għall-Bidla u Innovazzjoni Soċjali (ESI).

Strumenti finanzjarji ko-finanzjati mill-FSE jistgħu jikkontribwixxu għall-iżvilupp u d-diversifikazzjoni fit-tul ta' opportunitajiet ta' investment permezz ta' attivitajiet ta' appoġġ f'setturi fejn il-livell ta' investment ħafna drabi kien subottimali u jstimulaw l-iżvilupp ta' proġetti kummerċjament vijabbli, b'hekk jiftħu opportunitajiet ġodda fis-suq. Dawn jistgħu joħolqu wkoll opportunitajiet għall-investituri u intermedjarji finanzjarji. Aċċess għall-finanzjament li tipikament kien għali u diffiċli għall-ditti fis-settur soċjali, u f'ħafna Stati Membri is-settur huwa kkunsidrat mill-banek u minn istituzzjonijiet oħra bħala riskju għoli f'termini ta' self u aċċess għall-kreditu. Madanakollu, xi proġetti jistgħu jsiru investimenti aktar attraenti minħabba li s-settur pubbliku sostna l-istrumenti finanzjarji u minħabba l-kondizzjonijiet ta' riskji relatati.

Għal aktar informazzjoni

Għal gwida ta' referenza għall-awtoritajiet manigerjali dwar l-istrumenti finanzjarji fi programmi tal-FSIE:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thesfunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Għal informazzjoni dwar l-metodologija ta' valutazzjoni ex-ante għall-istrumenti finanzjarji:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Għall-legislazzjoni tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej:

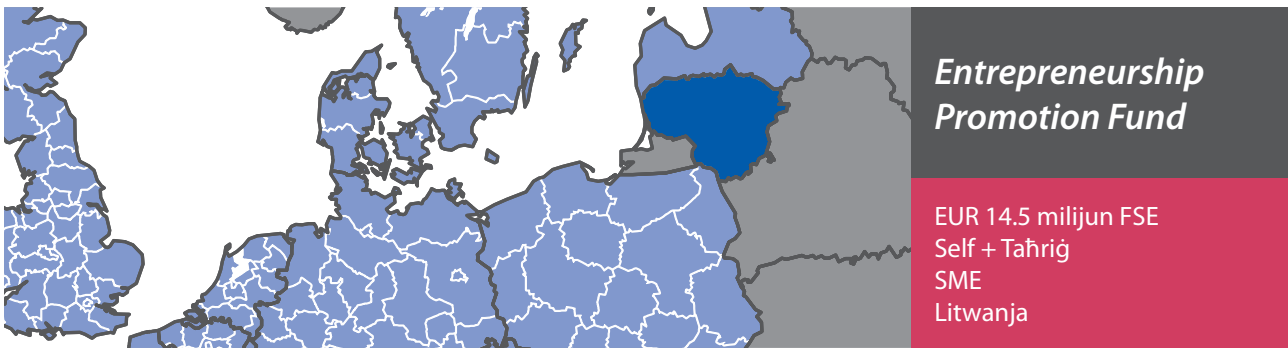
http://ec.europa.eu/regional_policy/mt/information/legislation/regulations/

Għas-sit elettroniku tal-'fi-compass', il-pjattaforma tas-serivzzi konsultattivi dwar l-istrumenti finanzjarji taħt l-FSIE:

<http://www.fi-compass.eu/>

Għal aktar informazzjoni dwar ir-Regolamenti tal-Fond Soċjali Ewropew, inkluż l-Atti Implimentattivi u Delegati:

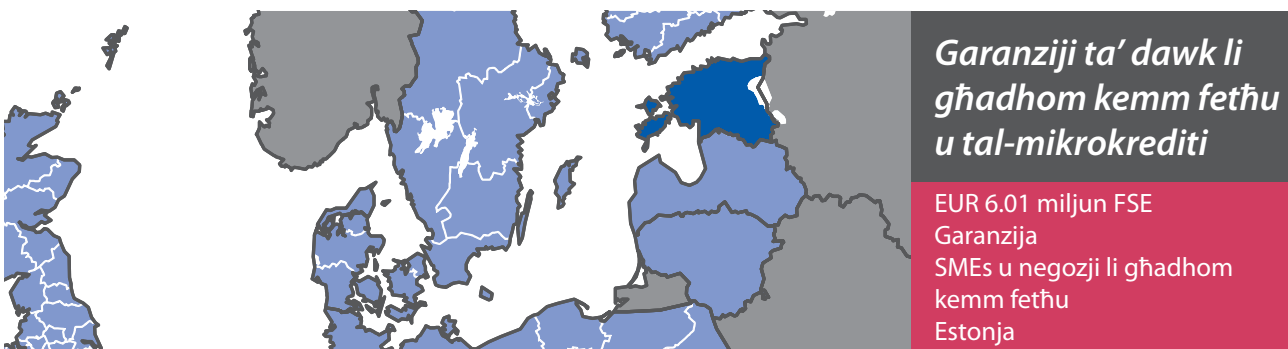
<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=33>

... nappoġġjaw lill-impredituri sabiex jiżviluppaw negozju sostenibbli ...

L-Entrepreneurship Promotion Fund fil-Litwanja joffri self flimkien ma' taħriġ b'xejn għan-negozji li għadhom kemm fetħu, impredituri individwali u intrapriži soċjali. Tingħata prijorità lill-gruppi żvantaġġati, i.e. persuni qiegħda u persuni b'diżabilità, u dawk taħt id-29 sena jew ta' l fuq minn 50 sena.

Mill-2009 'l hawn, l-EPF ppromwova l-impjeg indipendenti u l-impreditorija sabiex iżomm lin-nies attivi fin-negozju u fis-suq tax-xogħol, li rriżulta fil-ħolqien ta' kważi 2,000 post tax-xogħol. Dan juri kif taħlita ta' taħriġ b'xejn u self tista' tindirizza l-vojt fis-suq fl-appoġġ disponibbli għal dawk li għadhom jibdedu.

... nindirizzaw il-vojt finanzjarju ffaċċjat minn negozji li għadhom kemm jifthū b'kollateral insuffiċjenti ...

L-istrument ta' garanzija ta' dawk li għadhom kemm jifthū u tal-mikrokrediti fl-Estonia huwa mmirat għall-ditti fl-ewwel tlett snin ta' tħaddim tagħhom. Il-fond jiggarrantixxi kapital għal dawk li għadhom kemm fetħu u kapital t'espansjoni. Flimkien ma dan, avviż ta' konsulenza b'xejn huwa disponibbli sabiex jipprepara l-pjanijiet meħtieġa tan-negozji bħala parti mill-applikazzjoni għas-self għal dawk li għadhom kemm jifthū, u jingħata taħriġ provdut miċ-ċentri ta' żvilupp tal-kontea tal-Enterprise Estonia.

L-istrument finanzjarju ilu jopera mill-2008 u sa Diċembru 2013 offra 304 garanziji.

... nappoġġjaw individwi u mikro-intrapriži li m'għandhomx aċċess għall-finanzi ...

Il-Fond ta' Mikrokreditu ESF Campania fl-Italja jappoġġja negozji li għadhom kemm fetħu u spin-offs b'self sal-massimu ta' EUR 25,000 b'ebda interess. Dan jwassal għal iktar investiment, impjegi u tkabbir fir-reġjun permezz tal-għajnuna mgħotija lil dawn l-individwi li nkella ma; jkollhomx aċċess għall-kreditu.

Mill-2012, Sviluppo Campania, l-aġenzija reġjonali għall-iżvilupp ekonomiku, stabbiliet uffičċji fir-reġjun kollu. Dan jipprovdi informazzjoni komprensiva u pariri u appoġġ bla ħlas għal negozji godda.

Sal-Illum, 1,845 riċevitur finali ġew appoġġjati, mill-liema 1,400 minnhom huma SMEs u mikro-intrapriži u 445 huma individwi, u ġew maħluqa 1,145 post tax-xogħol fir-reġjun.

